

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.165/2016/3.

A tanács tagjai: Dr. Vezekényi Ursula tanácselnök
Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes előadó bíró
Dr. Török Judit bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Jánosi és Társa Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: Hajdú & Menyhei Ügyvédi Iroda

A per tárgya: elszámolási kötelezettség teljesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Gf.II.20.180/2015/5/I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Veszprémi Törvényszék G.40.112/2014/3. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az felperesnek 158.750 (százötvennyolcezer-hétszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes az alperesi jogelőd (a továbbiakban: alperes) szövetkezet tagja és elnök-ügyvezetője volt. 6.300.000 Ft névértékű

részjeggyel rendelkezett.

- [2] A **SzHISz.**-nek 2013. augusztus 5-én kelt felhívására, 2013. augusztus 8-ára igazgatósági ülést hívott össze a rendkívüli közgyűlés 2013. augusztus 27-ét megelőzően történő megtartásának előkészítése végett.
- [3] Az igazgatósági ülésen bejelentette, hogy az elnök-ügyvezetői tisztségéről lemond, a szövetkezeti tagsági jogviszonyát megszünteti. Kérte egyúttal a részjegyeinek kifizetését. E nyilatkozata az ülés jegyzőkönyvében rögzítést nyert.
- [4] Az igazgatóság az egyhangúlag meghozott 83/2013. (VIII.8.) számú határozattal engedélyezte a felperes tagsági jogviszonyának 2013. augusztus 8-ával történő megszűnését, a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Szhit.) 18. § (2) bekezdése alapján a részjegyeivel kapcsolatos elszámolást.
- [5] Az alperes azonban, az igazgatóság fenti határozatának közlése, a felperes felszólítása ellenére a felperessel nem számolt el, részére kifizetést nem teljesített. A határozatot bíróság előtt nem támadta meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes a 2014. november 27-én benyújtott keresetlevelében 6.300.000 Ft és ennek a keresetlevél előterjesztésétől járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest, hivatkozva a szövetkezeti tagsági jogviszonyának megszűnésére, az általa jegyzett részjegyek névértékére és arra, hogy követelése 2014. június 15-ével esedékessé vált. Kérelmének alátámasztásaként utalt az alperes Alapszabályának III/3. pontjában, a Szövetkezetekről szóló 2006.évi X. törvény (a továbbiakban: Szövetkezeti tv.) 61. § (1) bekezdés a) pontjában, 51. § (3) bekezdésében, a Szhit. 18. § (2) bekezdésében, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 216/A. § (1) bekezdésében írtakra.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a felperes tagsági jogviszonya 2013. augusztus 8-án megszűnt, továbbá, hogy az igazgatóság felperessel való elszámolásra vonatkozó határozata érvényes volt. Előadta, az Alapszabály III/3. pontjában előírtakkal szemben, a felperes a kilépési szándékát nem írásban, hanem szóban jelentette be. Az alperes állította azt is, hogy az igazgatósági ülés meghívójában napirendi pontként való feltüntetés hiányában a felperes tagsági jogviszonya megszűnése napjáról, a felperessel való elszámolásról az igazgatóság érvényes határozatot nem hozhatott.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adott. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 6.300.000 Ft-ot és ennek késedelmi kamatait.
- [9] Az alperes fellebbezése alapján eljáró ítélőtábla az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.
- [10] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban: a felperes tagsági jogviszonyának megszűnését nem érintette, hogy a felperes az alperes szövetkezetből való kilépési szándékát szóban, és nem az Alapszabály III/3.pontja szerint, írásban jelentette be az igazgatóságnak. A másodfokú bíróság úgy ítélte ugyanis, hogy a szóbeli közlés írásbeli formát nyert az igazgatósági ülés jegyzőkönyvében való rögzítésével. Utalt arra is, a kilépési szándék bejelentésére az Alapszabály III/3. pontjában, illetve a Szövetkezeti tv. 62. §-ában előírt írásbeliség mellőzéséhez sem az Alapszabály, sem a Szövetkezeti tv. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét. Egyébként is, az alaki előírások megsértése orvoslást nyert a nyilatkozat jegyzőkönyvbe foglalásával. Az ítélőtábla szerint az alperes igazgatóságának határozatából, a felpereshez intézett 2013. szeptember 5-én kelt tájékoztató leveléből is az tűnik ki, hogy maga az alperes sem tekintette a felperes kilépési szándékának bejelentését jogszerűtlennek. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság tévedés nélkül állapította meg azt is, a felperes tagsági jogviszonyának megszűnése napját meghatározó 83/2013. (VIII.8.) számú igazgatósági határozatot is érvényesnek kell tekinteni. Arra jogosult személy ugyanis jogszabályban előírt határidőben azt nem támadta meg.
- [11] A felperesi tagsági jogviszony bizonyítottan 2013. augusztus 8-ával történt megszűnése miatt a másodfokú bíróság alaptalannak találta azt az alperesi állítást is, hogy a felperes keresete idő előtti, a per megszüntetésének van helye.
- [12] Az ítélőtábla - az alperesi hivatkozással szemben - nem tartotta a rendkívüli igazgatósági ülés felperes általi összehívását ellentétesnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4. § (4) bekezdésében előírt, a saját felróható magatartásra előnyök szerzése miatti hivatkozás tilalmára vonatkozó alapelvi szabállyal. Utalt rá, az összehívásra a **SzHISz**.nek kérésére került sor.
- [13] A másodfokú bíróság a jogvita eldöntése tekintetében nem tulajdonított jogi jelentőséget annak a fellebbezési eljárásban előadott új ténynek sem, hogy az alperes 2014. évi beszámolója alapján - a mérleg szerinti eredmény vesztesége miatt - nem áll rendelkezésre fedezet a felperes részjegyeinek kifizetéséhez. Az ítélőtábla álláspontja ugyanis az volt, a felperes szövetkezeti tagsági jogviszonyának 2013. augusztus 8-i megszűnésére figyelemmel, a 2013. évi számviteli beszámoló saját tőke összegének - 1.262.591.000 Ft-nak - és nem a mérleg szerinti eredménynek volt jelentősége az Szhit. 18. § (2) bekezdése, a Hpt. 216/A. § (2)

bekezdése, valamint a Hpt. 76. § (1) és (2) bekezdése értelmében. Úgy ítélte, a felperes keresettel érvényesített követelésének kielégítésére a fenti összegű saját tőke elegendő fedezetet biztosít.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését kérte.
- [15] Előadta, a támadott jogerős határozat sérti a Szövetkezeti tv. kogenciáját kimondó tv. 5. §-át, a jognyilatkozatok írásbeli formájáról rendelkező 9. §-át, a kilépési szándék bejelentésének írásbeliségét előíró 62. §-át, az egyoldalú nyilatkozatokra vonatkozóan a szerződésre irányadó szabályok alkalmazásáról szóló Ptk. 199. §-át, az alakiság megsértésével megkötött szerződések semmisségének jogkövetkezményét kimondó Ptk. 217. §-át. Vitatta, hogy a jogszabályban és az Alapszabályban kötelezően előírt írásbeli alakiság megsértésével tett egyoldalú kilépési nyilatkozat joghatás kiváltására alkalmas volt, annak alapján a felperesi tagsági viszony megszűnt. Vitatta azt is, hogy a nyilatkozat igazgatósági jegyzőkönyvben rögzítése, az igazgatóság tagsági jogviszony megszűnésével kapcsolatos határozata, az arról szóló, felperesnek küldött tájékoztatása a kilépési nyilatkozat érvénytelenségét orvosolta.
- [16] Az alperes szerint a jogerős ítélet a Ptk. 4. § (4) bekezdését is sérti, mert a felperes a tisztségét felhasználva, a napirendi pontként feltüntetés hiányában vette napirendre kilépésének bejelentését.
- [17] Az alperes a jogerős ítéletet azért tartotta a Szövetkezeti tv. 42. § (3) bekezdésében a tagok jogainak és kötelezettségeinek meghatározásánál az egyenlő bánásmód követelményét előíró rendelkezésébe ütközőnek, mert állítása szerint, a másodfokú bíróság jogi álláspontja következtében - más tagokkal szemben - a vezető tisztséget betöltő személyt több jog illet meg azzal, hogy szóban is bejelentheti kilépési szándékát az igazgatósági jegyzőkönyvben való rögzítés esetén.
- [18] Mindebből eredően, az alperes a felperes követelését idő előttinek tartotta. Állította, a felperes tagsági jogviszonya nem szűnt meg, részjegyeinek kifizetését ezért alappal nem követelheti. Az alperes szerint az alperesi marasztalásról szóló jogerős ítélet emiatt a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontját is sérti.
- [19] A felperes a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte. Vitatta az alperes által állított jogszabálysértéseket. Utalt arra is, hogy a Ptk. 218. § (3) bekezdése értelmében az alakiság megsértésével közölt kilépéssel, a felek egyező akaratának megfelelően a tagsági jogviszonya megszűnt.

A Kúria döntése és jogi indoka

- [20] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Megállapította, hogy az az alábbiakra tekintettel nem sérti a felperes által megjelölt jogszabályokat.
- [21] A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a felperes kilépési szándékának szóbeli bejelentését rögzítő, igazgatósági ülésen történt jegyzőkönyvezés orvosolta a Szövetkezeti tv. 5. §-ában, a 9. §-ban, illetve a 62. §-ban, továbbá az alperesi alapszabály III/3. pontjában kötelező erővel előírt írásbeliség hiányát. Nem vitásan, a kilépési nyilatkozat olyan, a Szövetkezeti tv. 3. § folytán irányadó, a Ptk. 199. § szerint minősülő egyoldalú jognyilatkozat, amelynek hatályossága nem függ annak a másik fél általi elfogadásától. Az alperes alapszabályának III/3. pontja azonban módot adott arra, hogy a tagsági viszony ne a nyilatkozat megtételétől számított 90 napon belül a szövetkezet hozzájárulása nélkül szűnjön meg, hanem az igazgatóság ettől eltérő határozatával. Miután a felperes tagsági jogviszonyának 2013. augusztus 8-ával való megszűnéséről a 83/2013. (VIII.8.) számú igazgatósági határozat rendelkezett, s ezt a határozatot a Szövetkezeti tv. 18. § (2) bekezdésében előírt határidőben arra jogosult fél bíróság előtt keresettel nem támadta meg, azt a jogvita eldöntése során irányadónak kellett tekinteni. A Kúria utal arra, nincs jelentősége annak, hogy az alperes nevében a határozatról a felperest tájékoztató személy rendelkezett-e önálló képviseleti, illetve cégjegyzési joggal. A határozat érvényessége ugyanis annak meghozatalához kötődött.
- A fent írtakra tekintettel a felperes tagsági jogviszonya 2013. augusztus 8-án megszűnt. A felperes részjegyeinek névértékét ezért az alperesnek a 2013. évi számviteli törvény szerinti beszámolót elfogadó határozattól számított 30 napon belül kellett volna kifizetnie. A felperes keresete emiatt nem volt idő előtti, a perben eljáró bíróságok a Pp. 157. § a) pontjában, illetve a 130. § (1) bekezdés f) pontjában írtak megsértése nélkül hozták meg ítéletüket.
- [22] A Kúria az alperes érvelésével ellentétben, a Ptk. 4. § (4) bekezdésben írt alapelv megsértését sem tudta a felperes terhére megállapítani. A perrel érintett igazgatósági ülés összehívására az alperes szövetkezet érdekében került sor. Az, hogy a felperes az igazgatósági ülésen jegyzőkönyvbe rögzítetten tett kilépési nyilatkozatot és arról az igazgatóság saját elhatározásából – bíróság előtt határidőben meg nem támadott – határozatot hozott, nem ad alapot annak megállapítására, hogy a felperes a tisztségével előnyök szerzése érdekében visszaélt volna.
- [23] Az Sztv. 42. § (3) bekezdés szerint a tagok felvételénél, továbbá a tagok jogainak és kötelességeinek meghatározásánál az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E szabály a szövetkezet számára ír elő kötelezettséget, így annak megsértésére az alperes

az adott tényállás mellett alappal nem hivatkozhat.

- [24] A Kúria mindezekre tekintettel az eljárási és anyagi jogi jogszabályok megsértése nélkül hozott jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [25] Az alperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelem miatt köteles a felperes jogi képviseleti díjból álló eljárási költségét megtéríteni a Pp. 270. § (1) bekezdése, illetve 78. § (1) bekezdése szerint. Ennek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján a pertárgyértékhez igazodóan, a kifejtett munkával arányosan határozta meg, a 4/A. § (1) bekezdése alkalmazásával, általános forgalmi adóval növelten.
- [26] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2016. szeptember 27.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Török Judit s.k. bíró